

вове забезпечення України, перед державою постане багато проблемних питань, й одним з них буде питання екологічної безпеки не лише територій, на яких відбувалась антитерористична операція, а й усієї держави. І від цього залежатиме життя та здоров'я усіх громадян, майбутнє Донецької і Луганської областей. Для відновлення природного середовища і надр необхідним буде залучення міжнародних екологічних організацій, Україна потребуватиме фінансової, технічної та організаційної допомоги. Треба обов'язково звернути увагу на досвід виходу інших держав із подібних ситуацій. Також вважаємо, що потрібно більш детально вивчати екологічний контекст збройних конфліктів. Це дозволить у майбутньому запобігти появі нових проблем не лише в Україні, а й в інших державах світу, і допоможе не допускати екологічних катастроф під час воєнних конфліктів.

Література

1. Міщенко Л.В. Екологічні наслідки військової діяльності ті можливі шляхи їх подолання / Л.В. Міщенко // Науковий вісник НГУ. – 2010. – Вип. 1 – С. 96-100.
2. Аверін Д. Війна на сході України: бойові дії та екологічні наслідки / Д. Аверін, М. Денісов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://euaeco.com/?environmental-consequencesfighting/ua>.
3. Мінка С.В. Екологічні наслідки локальних військових конфліктів / С.В. Мінка // Системи обробки інформації. – 2006. – Вип. 3 (52) – С. 198-202.
4. Петрухін С.Ю., Пісня Л.А., Чеботарьова О.В., Кірієнко М.М. Екологія військової діяльності в аспектах впливу на АПК України / Петрухін С.Ю., Пісня Л.А., Чеботарьова О.В., Кірієнко М.М. – К., 2015.
5. Приборович А.А. Екологічний контекст сучасних воєнних конфліктів / А.А. Приборович // Місце особистості в історії: реальність і проблеми вивчення: наук. зб. (за матеріалами 1-ї Міжнародної науково-практ. Інтернет-конференції) / редкол. В. Н. Сидорцов. – Мінськ : БДУ, 2011. – С. 148-153.

Тищенкова Ірина Олександрівна
доцент кафедри загальноправових
дисциплін юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ПРАВОВІ ЗАСАДИ НАДАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Сучасна розбудова демократичної держави неможлива без ринку надання адміністративних послуг, оскільки дані правовідносини встановлюють зв'язок співпраці між органами державної влади та населенням України.

Упродовж багатьох років розбудова системи надання адміністративних послуг та впровадження в діяльність органів публічної влади технологій електронного урядування відбувалися несистемно, майже стихійно. Так, можли-

вості використання технологій електронного урядування мали факультативний характер, зосереджувалися переважно у сфері комунікацій та визнавалися альтернативним способом здійснення традиційних процедур [9].

Відповідно до ст. 3 Конституції України «людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави» [1]. Також Конституцією гарантується, що «громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами» (ст. 38) та «усі мають право направляти індивідуальні чи колективні звернення ... до органів державної влади». Отже, діяльність держави спрямована на задоволення потреб та інтересів фізичних і юридичних осіб. Держава в цьому випадку є партнером, що надає послуги, а фізичні та юридичні особи – одержувачами послуг.

Також, відповідно до ст. 34 Конституції України, «кожен громадянин має право вільно збирати, зберігати, використовувати та поширювати інформацію в усній формі, письмово або іншим способом» [1]. У ст. 9 Закону України «Про інформацію» також зазначено, що «всі громадяни мають право отримувати інформацію, а також закріплено можливість вільного отримання, використання, поширення та зберігання відомостей, необхідних для реалізації своїх прав і задоволення законних інтересів» [2].

Можливість висвітлення діяльності органів влади в мережі Інтернет (на власних веб-сайтах) – це лише невелика частка від загальної кількості варіантів інформування органами влади про свою діяльність, але, враховуючи стрімкий розвиток ІКТ, дуже важливим в контексті задоволення потреб громадян в інформації є отримання сервісних послуг.

В Україні сформовано нормативно-правову базу, що регулює питання поширення в мережі Інтернет інформації про соціально-економічну діяльність у державі та регіонах, нормативно-правову діяльність органів влади, процедуру надання адміністративних послуг.

Так, 6 вересня 2012 р. було прийнято Закон України «Про адміністративні послуги» № 5203-VI [3], який докорінно змінив ситуацію не тільки щодо надання адміністративних послуг, але й щодо застосування в діяльності органів влади технологій електронного урядування для надання електронних послуг. Відтепер ці технології стали обов'язковими в роботі органів публічного управління.

Після прийняття цього Закону в нормативно-правовій базі України стали з'являтися документи, які визначають конкретні моменти використання технологій електронного урядування в діяльності органів влади щодо надання електронних послуг:

- постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку ведення Реєстру адміністративних послуг” від 30 січня 2013 р. № 57 [4];
- розпорядження Кабінету Міністрів України “Про схвалення Концеп-

ції Державної цільової програми створення та функціонування інформаційної системи надання адміністративних послуг на період до 2017 року” від 24 липня 2013 р. № 614-р [5];

– постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Примірного регламенту центру надання адміністративних послуг” від 1 серпня 2013 р. № 588 [6].

Постановою Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо створення інформаційної системи «Електронний Уряд» визначено, що «одним із пріоритетних завдань щодо розвитку інформаційного суспільства є надання громадянам та юридичним особам інформаційних та інших послуг» [7] і, відповідно до «Порядку надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи «Електронний Уряд» [8], виділено чотири види надання інформаційної послуги: інформування, одностороння взаємодія, двостороння взаємодія і проведення трансакцій. За цим Порядком перелік має чотири основні розділи: послуги для громадян, послуги для державних службовців, послуги для юридичних осіб та послуги для представників міжнародної спільноти. Проте, як вважають деякі дослідники, така класифікація потребує доопрацювання, оскільки, наприклад, не передбачено послуг, пов’язаних з правами власності на землю, та не визначено зміст конкретних послуг [10, с. 56].

Основні цілі щодо надання послуг в електронному вигляді визначено в Законі України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки [9, с. 102]. Зокрема, вказано на необхідність збільшення різноманітності та кількості послуг населенню та бізнесу, що надаються за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, та впровадження механізмів надання органами державної влади й органами місцевого самоврядування юридичним та фізичним особам інформаційних послуг з використанням мережі Інтернет.

Незважаючи на існування нормативно-правових документів, які регулюють сферу впровадження послуг в електронному вигляді, існують певні недоліки щодо визначення та класифікації послуг; деякі програми та документи мають декларативний характер та «їм бракує чіткого логічного ланцюга: мета – завдання – результати – короткотермінові наслідки – довготермінові наслідки» [10, с. 195]. Тому нагальною є потреба в розробці стратегії розвитку електронного урядування в Україні.

На необхідності даної стратегії неодноразово наголошується на науково-практичних конференціях, «Днях електронного урядування» та в наукових дослідженнях. Зокрема, в дослідженні «Електронне урядування в Україні: аналіз та рекомендації» наголошується, що «розробка та прийняття стратегії сприятиме досягненню європейських стандартів якості електронних адміністративних послуг для бізнесу та громадян» [10, с. 215].

Проблема інформаційної відкритості органів державної влади та органів місцевого самоврядування теж має важливе значення. Закритість процедур процесу надання послуг та низький рівень інформованості населення про

принципи діяльності публічного органу є суттєвим гальмом при впровадженні адміністративних послуг в електронному вигляді. Інформаційна відкритість є одним із факторів легітимності влади, її ефективної політики та важливим засобом громадського контролю і протидії корупції. Лише необхідний рівень відкритості та прозорості публічних органів влади сприятиме вирішенню цієї проблеми.

Виконання вимоги закону, щодо створення міжвідомчої електронної взаємодії забезпечення безоплатного та відкритого доступу до інформаційних систем та баз даних, передбачене Концепцією Державної цільової програми створення та функціонування інформаційної системи надання адміністративних послуг на період до 2017 р., затвердженою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 липня № 614-р. Серед шляхів та способів розв'язання проблеми недостатності інформаційного забезпечення надання електронних адміністративних послуг Концепцією визначено такі напрямки:

– «створення інформаційної системи електронної міжвідомчої взаємодії державних органів, яка повинна забезпечувати отримання інформації, необхідної для надання адміністративних послуг, з електронних інформаційних систем та баз даних державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування в автоматичному режимі;

– забезпечення технологічної сумісності інформаційної системи електронної міжвідомчої взаємодії державних органів з електронними інформаційними системами та базами даних державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та визначення на законодавчому рівні вимог щодо обов'язкового підключення до зазначеної системи всіх інформаційних систем та баз даних державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування;

– підключення до інформаційної системи електронної міжвідомчої взаємодії державних органів інформаційних ресурсів органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, державної установи «Урядовий контактний центр» та забезпечення фінансування подальшого функціонування й модернізації зазначеної системи» [5].

Таким чином, сучасна нормативно-правова база України передбачає існування широкого спектру процедур інформування публічної адміністрації споживачів адміністративних послуг із використанням інформаційно-комунікаційних технологій про порядок надання послуг.

Тобто в цілому можна стверджувати, що загальні передумови нормативно-правового регулювання надання електронних послуг створені, але для повноцінного впровадження електронних послуг цього недостатньо. Адже сьогодні нормативно-правова база, яка регулює підстави та порядок надання саме електронних послуг в Україні, відсутня, як і відсутні нормативно-правові акти, що визначають технічні стандарти та регулюють адміністративні процедури їх надання.

Література

1. Конституція України: Відомості Верховної Ради України.-1996.-№30.-Ст.141.
2. Про інформацію: Закон України від 3 жовтня 1992 № 2657-ХІІ. – ВРУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
3. Про адміністративні послуги : Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. – ВРУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
4. Про затвердження Порядку ведення Реєстру адміністративних послуг: постанова КМУ України від 30.01.2013 р.№ 57 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kmu.gov.ua/>
5. Про схвалення Концепції Державної цільової програми створення та функціонування інформаційної системи надання адміністративних послуг на період до 2017 р.: розпорядження КМУ України від 24.07.2013 р.№ 614-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kmu.gov.ua/>
6. Про затвердження Примірнього регламенту центру надання адміністративних послуг: постанова КМУ України від 01.08.2013 р.№ 588 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2/rada.gov.ua/>
7. Про заходи створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд»: постанова КМУ України від 24.07.2003 р. № 208 [Електронний ресурс]: ВРУ України : за станом на 1 січня 2012 р.. – Режим доступу: <http://zakon2/rada.gov.ua/>
8. Порядок надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи «Електронний уряд»: наказ Деркомітету зв'язку та інформатизації України від 16.08.2003 р.№ 149 [Електронний ресурс]: ВРУ України : за станом на 1 січня 2012 р.. – Режим доступу: <http://zakon2/rada.gov.ua/>
9. *Конотопцев О.С.* Використання технологій електронного урядування в процесі надання адміністративних послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db2013-2/doc/1/_03.pdf.
10. Баранов О.В. Електронне урядування в Україні: аналіз та рекомендації. Результати дослідження // [О.А.Баранов, І.Б.Жиляєв, М.С.Демкова та ін.]; за ред. І.Г.Малюкової.- К.: ООО «Поліграф-Плюс», 2007.-254с.

Хаустова Аліса Костянтинівна

студентка юридичного факультету

науковий керівник – **Черабасва О.В.**

викладач кафедри цивільно-правових дисциплін
юридичного факультету Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕКОЛОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ ВИДОБУТКУ БУРШТИНУ

Сьогодні гостро постає питання видобування та реалізації бурштину в Україні. У зв'язку з економічними проблемами та низьким рівнем зайнятості людей у Житомирській, Рівненській та Волинській областях розширилися масштаби незаконного видобування бурштину, які призводять до катастрофічних екологічних проблем, які виражаються у знищенні лісів. У свою чергу, знищення лісів тягне за собою проблеми тваринного та рослинного світу,